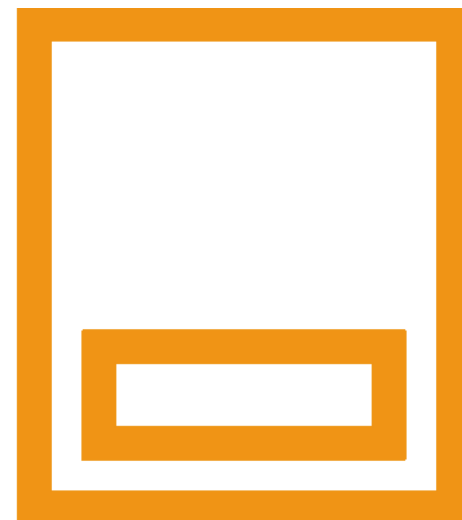
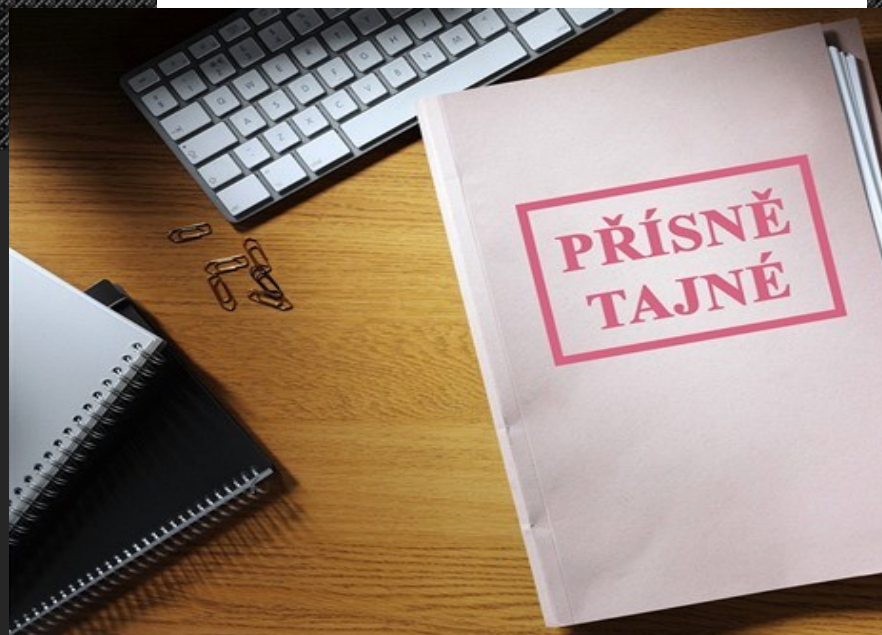

ZPRAVODAJSKÝ SYSTÉM ČR A JEHO SLOŽKY

PhDr. Jan Pačourek, Ph.D.
CEVRO Univerzita,
katedra bezpečnostních studií
Praha podzim 2026

Cíle přednášky

- Úvod do světa zpravodajských služeb ČR s pozdějším akcentem na zahraniční zpravodajství
- Co je to zpravodajský cyklus a jaké jsou metody sběru informací?
- Možnosti a omezení českých zpravodajských služeb
- Bezpečnostní hrozby ČR podle národních strategických dokumentů a národních bezpečnostních analýz bezpečnostního prostředí ČR - reakce ZS.
- Případové studie reakce zpravodajských služeb na krizovou situaci.

O zpravodajských službách obecně

- Špionáž - jedno z nejstarších řemesel
- Tajné vs. zpravodajské služby
- ZS jsou institucemi konzervativními, včetně většiny jejich zaměstnanců
- České ZS jsou výhradně službami informačními, tj. bez jakýchkoliv výkonných pravomocí - podobně jako v ostatních evropských státech
- Informace ZS ČR nelze použít jako důkaz u soudu, nyní v legislativním procesu otázka vyzvědačství
- ZS ČR jsou službami apolitickými bez jakýchkoliv vazeb na politické strany a jejich zájmy

Zpravodajské služby ČR - jejich vznik a jejich poslání

- Formování českých zpravodajských služeb po Sametové revoluci - první polovina 90. let 20. století - unikátní cesta desintegrace na „zelené louce“
- Systémové ustrnutí ambiciózní zpravodajské reformy v polovině 90. let - další vývoj nesystémový a individualistický, i když v každém případě profesionální
- Nutnost příští velké zpravodajské reformy, resp. dovedení původní reformy z poloviny 90. let do žádoucího stavu, doposud neschopnost vlád ČR efektivně spolupracovat
- Zahraniční pomoc při formování české zpravodajské komunity, geopolitické zařazení českých služeb do západních euroatlantických struktur

Zpravodajské služby ČR - BIS

- Bezpečnostní informační služba (BIS)

domácí služba, kontrarozvědná činnost, zákon 154/1994 Sb., nyní v novelizaci).

Zabezpečuje informace :

- o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

Zpravodajské služby ČR - ÚZSI

Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI)

vnější služba, rozvědná činnost, nemá vlastní zákon, řídí se střešovým zákonem o zpravodajských službách č. 153/1994 Sb., nyní v novelizaci)

Zabezpečuje informace:

mající původ v zahraničí, důležité pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů státu.

Zpravodajské služby ČR - VZ

- Vojenské zpravodajství (VZ)
- vojenská domácí i vnější služba, kontrarozvědná a rozvědná činnost, původně zákon č. 289/2005 Sb., novela 150/2021 Sb. - kybernetická obrana státu - výkonná pravomoc!
- Zabezpečuje informace:
- VNĚJŠÍ část
- mající původ v zahraničí, důležité pro obranu a bezpečnost České republiky
- DOMÁCÍ část
- o zpravodajských službách cizí moci v oblasti obrany,
- o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečování obrany České republiky,
- o záměrech a činnostech ohrožujících utajované skutečnosti v oblasti obrany České republiky.

Zpravodajský cyklus

podle RNDr. Petra Zemana

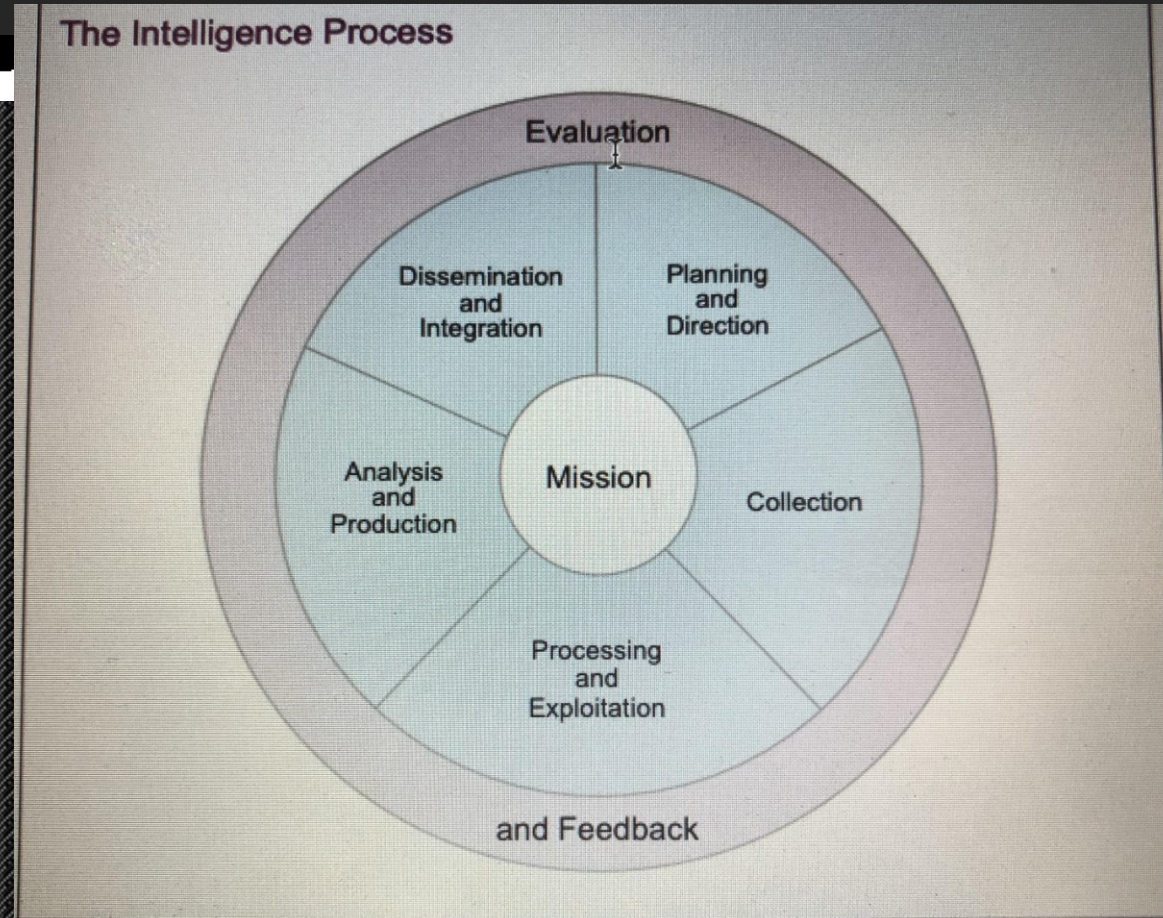
In ZPRAVODAJSKÝ CYKLUS - KLIŠÉ NEBO NOSNÝ KONCEPT?, Obrana a strategie 10, s. 45-64

- 1) Nějakou nadřízenou autoritou je vznesen požadavek na získání dosud nedostupných informací.
- 2) Pokračuje se naplánováním dalšího postupu (odkud, kdo, jak, za jakou cenu, atd).
- 3) Následuje sběr informací utajenými (ale i neutajenými) způsoby a prostředky.
- 4) Nasbírané surové informace musí být zpracovány - připraveny pro eventuální využití v další fázi.
- 5) Surové informace jsou analyzovány a vyústí ve zpracovanou zpravodajskou informaci, která přináší významnou přidanou hodnotu.
- 6) Je vytvořen výstupní produkt, tj. odpověď na zadání.
- 7) Výstupní produkt je předán původnímu tazateli nebo i jinému uživateli.
- 8) ??zpětná vazba??

Intelligence cycle according to Joint Intelligence

In Joint Publication 2.0, Washington D.C., 2013

US Intelligence Cycle

Metody sběru informací zpravodajskou službou

- HUMINT (*Human Intelligence*) - z lidských zdrojů
- OSINT (*Open Source Intelligence*) - z otevřených zdrojů
- SIGINT (*Signal Intelligence*) - radiového zpravodajství
- IMINT (*Image Intelligence*) - letecké a družicové obrazové zpravodajství
- WEBINT - kybernetické zpravodajství
- LIAISON - spolupráce zpravodajských služeb na mezinárodní úrovni

Vybraná mezinárodní spolupráce bezpečnostních složek ČR

- Mezinárodní spolupráce - alfa a omega úspěchu
- **Policie ČR a její speciální složky, MV ČR** - Interpol a Europol, využívá i relativně nový institut policejních přidělců na vybraných ZU ČR v zahraničí (Moskva, Londýn, Bratislava, dříve i Kyjev)
- **Zpravodajské služby** - v podstatě především bilaterální spolupráce, multilaterálně MEC, FORUM, Bernský klub. UZSI na vybrané zastupitelské úřady vysílá deklarované zástupce ve spolupráci s MZV, jsou součástí politických úseků s propůjčenými diplomatickými hodnostmi (cca 20 misí). MO vysílá vojenské atašé, kteří rovněž působí na vybraných ZU ČR ve světě (dnes cca 35 misí).
- **Ministerstvo zahraničí ČR** - má také bezpečnostní agendu, i když spíše politickou. V některých zemích je MZV součástí tzv. silového bloku.

Možnosti a omezení zpravodajských složek na příkladu ČR 1. část

- Obecně shrnuto: možnosti limitované a omezení velká
- Externí i interní služby ČR nepůsobí globálně a pracují jen výsekově v rámci předem stanovených priorit schválených vládou
- Některé důvody tohoto stavu:
- Relativně nízký rozpočet.
- Ani po 30 letech se nepodařilo zbavit české zpravodajské služby stigmatu, který provázel analogické struktury totalitního režimu. Navzdory tomu, že české zpravodajské služby vznikly po roce 1989 bez kontinuity na starý režim (unikátní politické řešení ve střední a východní Evropě).
- S tím související nezájem, arogance nebo přehnaná očekávání české politické reprezentace napříč politickým spektrem a v rámci všech demokratických porevolučních vlád.
- Nízká kapacita zpravodajského personálu a zpravodajských možností, především ve výkonných složkách. Výškolení těchto profesionálů trvá léta a není žádoucí vsudyprítomná fluktuace.
- Nesystémový vývoj českých zpravodajských služeb od poloviny 90.let, nedokončená zpravodajská reforma

Možnosti a omezení zpravodajských složek na příkladu ČR 2. část

Vybrané příklady možné nápravy:

- Dokončení zpravodajské reformy a podrobné vymezení kompetencí jednotlivých služeb.
- Přímou úměrou s nárůstem, resp. proměnami bezpečnostních hrozeb, navyšovat rozpočty ZS tak, aby mohly efektivněji hájit bezpečnostní zájmy země.
- Pokračovat v cílené a vzájemně prospěšné **mezinárodní spolupráci**, která mnohdy výše uvedené limity zásadně rozšiřuje.

Bezpečnostní hrozby ČR podle BS 2023 1. část

1. Rusko jako největší a dlouhodobá prima hrozba.
2. Rusko jako hybridní ohrožení.
3. Čína jako zásadní systémová výzva.
4. Čína jako hrozba ve svém regionu.
5. Další země jako hrozba (Severní Korea, Írán).
6. Západní Balkán jako zdroj nestability.
7. Aktivní konflikty a nestabilita Blízkého východu a severní Afriky.
8. Nelegální migrace.
9. Změna klimatu a životního prostředí.

Bezpečnostní hrozby ČR podle BS 2023 2. část

- 10. Pandemie.
- 11. Kybernetická bezpečnost a dezinformace.
- 12. Ekonomická bezpečnost.
- 13. Použití konvenční vojenské síly proti ČR.
- 14. Použití jaderných zbraní proti ČR.
- 15. Použití chemických zbraní proti ČR.
- 16. Terorismus.
- 17. Katastrofy přírodního a antropogenního původu

Hrozby podle Auditů národní bezpečnosti (ANB) 2016, 142 stran

- Na rozdíl od BS 2015 ANB 2016 **přesněji a adresněji popisuje bezpečnostní hrozby a reakci státu na ně:**

terorismus, extremismus, organizovaný zločin, působení cizí moci, migrace, přírodní hrozby, antropogenní hrozby, kybernetické hrozby, energetická a surovinová bezpečnost a hybridní hrozby.

EXKLUZIVNĚ - setříděná relevance hrozeb podle expertní komunity ČR

Empirický výzkum v oblasti
bezpečnostních hrozeb

Setříděná relevance bezpečnostních hro

Působení a vliv Ruska
Kybernetická špioná
Ovlivňování veřejného mínění cizí mocí
Působení a vliv Číny
Ovlivňování veřejné správy cizí mocí
Narušení odolnosti IT infrastruktury
Zneužívání veřejných zakázek a rozpočtů
Hybridní hrozby
Nepřátelské kampaně
Narušení bezpečnosti eGovernmentu
Dlouhodobé sucho
Prorůstání organizovaného zločinu do veřejné správy
Získávání zákonem chráněných informací cizí mocí
Kyberterorismus
Organizovaná daňová kriminalita
Politický extremismus
Zneužití legitimních služeb pro účely organizovaného
Legalizace výnosů z trestné činnosti
Povodně
Kriminalita spojená s insolvenčním řízením
Terorismus osamělých vlků
Narušení dodávek plynu velkého rozsahu

CASE STUDY - reakce na krize

- Turecko - česká diplomatická krize 2016 (2017)

Informační kurdská kancelář v Praze

Efektivní využití tzv. zpravodajské diplomacie

Doporučený výběr literatury

- ZETOCHA, Karel. Zpravodajské služby v nové demokracii: Česká republika. Brno 2009
- MICHÁLEK, L. a kol. Zpravodajské služby a zpravodajská činnost, Praha 2021
- HRINKO, M. - Pořádková činnost policie, kapitola 11 - PAĎOUREK, J., Civilní zpravodajské služby v kontextu spolupráce s pořádkovou policií, Praha 2020
- Civilní rozvědka 1990 - 1993, online, Praha
- Civilní kontrrozvědka 1990 - 1993, online, Praha
- <https://archive.theconservative.online/article/tajne-nebo-zpravodajske-sluzhby>
- Zákon č. 153/1994 o zpravodajských službách ČR

DĚKUJI ZA
POZORNOST

DOTAZY?

janpadourek@gmail.com